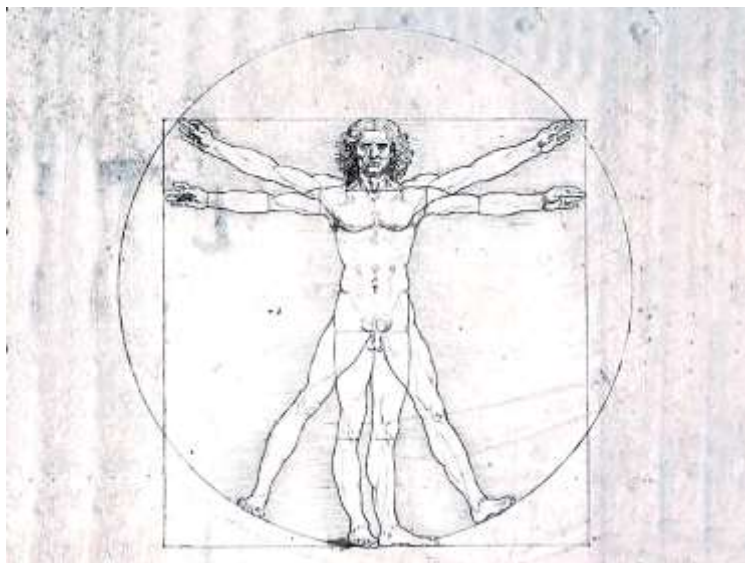

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ВІКОВІ СКЛАДОВІ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

(Матеріали Міжнародної студентської наукової конференції
Рівне, 16-17 березня 2007 р.)

Рівне, 2007

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини. Матеріали Міжнародної студентської наукової конференції. Рівне, 16-17 березня 2007 р. Рівне, РДГУ, 2007. – 198 с.

Редакційна колегія:

- Воробйов А.М.** – професор, проректор з навчальної роботи, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ, Заслужений працівник освіти України – голова;
- Лико Д.В.** - професор, академік УЕАН, Заслужений працівник освіти України, декан психолого-природничого факультету РДГУ;
- Романюк В.Л.** – доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ
- Артемова О.І.** – доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;
- Безлюдна В.І.** - доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;
- Главінська О.Д.** – доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;
- Грюк І.Б.** – доцент, завідувач кафедри біології та прикладної екології РДГУ;
- Марциновський В.П.** – професор, завідувач кафедри анатомії та фізіології РДГУ;
- Мельник В.Й.** - доцент кафедри біології та прикладної екології РДГУ;
- Павелків В.Р.** – кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Матеріали обговорені та рекомендовані до друку на засіданні науково-методичної ради психолого-природничого факультету РДГУ. Протокол № 3, від 9 березня 2007 р.

ЗМІСТ

Вступ	3
Павлов І.П. Лист до молоді	4
Секція I. Техногенне забруднення довкілля і розлади психіки та поведінки	5
Лико Д.В., Мельник В.Й. Вплив стану довкілля на здоров'я людей	5
Алтухова Анастасія. Вплив екологічних криз і катастроф на психічне здоров'я людини	8
Кравчук Володимир. Вплив та наслідки забруднення атмосферного повітря міста автотранспортом	11
Буткевич Сергій. До проблем становлення екологічної психології	14
Донець Світлана. Психологічні наслідки техногенних катастроф ..	15
Дідусенко Галина. Якість поверхневих вод Рівненщини	18
Денисюк Оксана. Екологічні складові психічного здоров'я	19
Ігнатієва Анастасія. Психологічні особливості дітей, що мешкають у зоні посиленого радіоекологічного контролю	22
Белеля Марина. Екологічна оцінка якості води р. Іква в межах Рівненської області	25
Кушнір В.М., Панасюк В.Ю., Кириченко О. Порушення психофізіологічних процесів і їх профілактика	27
Латюк Ірина. До проблеми визначення екологічної культури особистості	29
Лико Сергій. Зернисті фосфорити у сільськогосподарському виробництві	34
Максимець Оксана. Наслідки акумуляції радіонуклідів у деревині та продукції із деревини	36
Мантула М. Якість води р. Устя та здоров'я жителів міста	40
Миронець Марина. Роль реабілітаційної діяльності психологічної служби системи освіти у збереженні психологічного здоров'я постраждалих від техногенних катастроф	44
Ожаровська Світлана. Соціально-психологічна складова наслідків Чорнобильської катастрофи	46
Пілічук Ольга. Дослідження віддалених наслідків техногенних катастроф на прикладі переселених чорнобильців Миколаївської області	48

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

Сахневич Людмила. Вплив промислових викидів Рокитнівського склозаводу на якість атмосферного повітря	51
Фількевич Вікторія. Техногенне забруднення довкілля і розлади психіки та поведінки	53
Хабаров Володимир. Дослідження внутрішнього опромінення населення контрольованої зони Рівненської АЕС.....	56
Хильчук Ольга. Вплив іонізуючого випромінювання на організм людини.....	58
Шаправський Олександр. Техногенне забруднення атмосферного повітря м. Рівне промисловими викидами КТП «Теплокомуненергія»	63
Секція II. Вікові та гендерні аспекти психічного здоров'я особистості	66
Осьмак Л.П., Андрущенко Оксана. Гендерні особливості конфліктної поведінки підлітків	66
Вітрук Алла. Негативний вплив телебачення на психіку підлітків ..	68
Галабурда Лідія. Професійні інтереси як компонент психічного здоров'я особистості	70
Гусаківська Світлана. Психологічні чинники адитивної поведінки підлітків.....	72
Дука Ольга. Здоровий спосіб життя в юнацькому віці: реальний погляд	80
Драченко Ольга. Гендерні особливості соціальної адаптації	82
Юрченко В.М., Замлинна Наталія. Гендерні особливості міжособистісних стосунків у дітей молодшого шкільного віку	85
Ковальчук Богдана. Феномен психічного здоров'я як об'єкт теоретичних досліджень	87
Ковтун Наталія. Зв'язок між особливостями стосунків у сім'ї та формуванням агресивних реакцій в юнацькому віці	90
Корольчук Ірина. Пам'ять в системі пізнавальної діяльності	93
Костючок Олег. Психологічні особливості впливу соціального статусу в групі на характер міжособистісних стосунків молодших школярів	95
Кужель Інна. Профілактика алкоголізму – основа психічного здоров'я нації	98
Лаворик Лариса. Наукові дослідження материнської сфери – проблеми та перспективи.....	100
Музичук Віта. Згубний вплив куріння на організм людини	103

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

Назарець Людмила. Передумови адиктивної поведінки підлітків та фактори захисту тема.....	106
Почасвець Ірина. Гендерні та мотиваційні особливості формування звички тютюнопаління серед студентської молоді	108
Пясецька Ірина. Екологічні і вікові складові психічного здоров'я людини.....	110
Соботович Олександр. Особливості короткочасної пам'яті у студентів-біологів.....	113
Юрим Світлана. Моделювання пам'яті	115
Секція III. Діагностика та шляхи профілактики розладів психіки та поведінки	117
Руденко Н.М, Бейлах О.М. Аналіз рівня сформованості відповідальності студентів-першокурсників	117
Божок Яна. Вплив епілепсії на психічний розвиток і поведінку хворого.....	118
Неровня О.В., Вовк Анна. Психопатологічне функціонування у соціально-культурному контексті.....	121
Гомончук Катерина. Дослідження особливостей сприйняття соціальних феноменів студентами молодших курсів (на основі теорії Дж. Келлі).....	123
Гончарова Наталія. Інформаційні неврози: проблема діагностики і профілактики	126
Дубровський Роман. Переваги ДБСТ над школами-інтернатами у контексті попередження проявів девіантної поведінки	129
Зажицька Тетяна. Теоретичні та прикладні аспекти стилю.....	132
Зеленська О. Проблема погіршення стану здоров'я дітей і молоді в Україні та шляхи формування здорового способу життя	133
Юрченко В.М., Князева Анна. Соціально-психологічні установки українських студентів до сприймання людей інших національностей.....	135
Осьмак Л.П., Кордоба Інна. Комунікативна некомпетентність як чинник соціально дезадаптованої поведінки підлітків	138
Вікторія Косенко. Психологічні аспекти віктимної поведінки в підлітковому віці	139
Козішкurt Уляна. Агресивні тенденції в сучасному суспільстві: інстинкт чи інформаційний наслідок?	142
Кравець Віта. Формування сприятливого мікросередовища сім'ї.....	144
Лабик Юля. Психосоматичні розлади як проблема клінічної психології: регіональні аспекти	147

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

Музичук Ірина. Усвідомлення сенсу життя як чинник самоактуалізації підлітків	151
Назаренко Ольга. Проблемы одаренности и гениальности	153
Остапович Ірина. Конструктивні копінг-стратегії.....	155
Поліщук Альона. Фобії-комплекси: причини і наслідки.....	158
Романів Наталія. Специфічні особливості виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування у різних типах навчальних закладів	160
Ромашевська Ольга. Нові шляхи діагностично-корекційної допомоги дітям з особливими потребами	164
Осьмак Л.П., Тирак Тетяна. Психопрофілактика деструктивних форм самоствердження підлітків	167
Усачик Ольга. Антистресорні властивості лікарських рослин – радіопротекторів.....	169
Хоровець Ірина. Психічне здоров'я як складова якості життя особистості	172
Чубко Мар'яна. Зростання патологій щитоподібної залози, викликаних радіаційним забрудненням деяких районів Рівненської області як один із чинників впливу на поведінку людини.....	175
Чекун Юлія. Профілактична дія радіопротекторів по подоланню проявів патогенезу ЦНС	179
Шевців М.В., Чикун Зоряна. Психофізіологічні механізми формування неврозів	181
Юрчук М. Люди і СНІД - знати, щоб жити	183
Янчук Катерина. Психологічні чинники виникнення розладів харчування та шляхи їх профілактики у старшокласниць	186
Відомості про авторів.....	190

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

щодо конструктивного розв'язання міжособистісних і внутрішньоособистісних конфліктів та досягання гармонійних або конструктивно-конфліктних стосунків із соціумом.

Список використаних джерел

1. Словарь психолога-практика / Сост. С. Ю. Головин. 2-е изд., перераб. и доп. – Мн.: Харвест, 2001. – 976 с. – (Библиотека практической психологии).

УДК 621.397.13:159.92

НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ ТЕЛЕБАЧЕННЯ НА ПСИХІКУ ПІДЛІТКІВ

Вітрук Алла, студентка РДГУ

Керівник: **Савуляк В.О., ст. викл.**

Останнім часом все більшої актуальності набуває проблема негативного впливу на психіку підростаючого покоління неконтрольованого потоку інформації.

Радіо, друковані видання і навіть інтернет тепер доступні фактично усім, проте найпопулярнішим залишається телебачення. Саме тому у даній роботі ми хотіли б зупинитися на впливі телебачення, через яке підлітки найчастіше отримують не завжди якісну інформацію.

У сучасному інформаційному суспільстві телебачення перебирає на себе функції, які традиційно мали б виконувати спеціальні культурні, освітні та виховні інституції. Якщо раніше підлітки перебували переважно у власній сім'ї, у стінах навчально-виховних закладів чи в колі друзів, то в останні роки більшість часу вони проводять біля телевізора. Телебачення стало для сучасних дітей найдоступнішим „підручником життя”, який не лише інформує їх з багатьох питань, а формує їхню життєву позицію. Однак інформаційно-інтелектуальний потенціал нинішнього телебачення та його внесок у виховання підростаючого покоління мають досить сумнівну якість.

У пропонованому вітчизняним телебаченням меню надто багато зарубіжних, найчастіше американських фільмів досить низької якості — суміші насильства, жахів та «крутої» еротики. І на цю «американізовану» кіноорбіту потрапляють насамперед підлітки.

Якщо на телеекранах постійно йдеться про насильство й секс, то цілком природно, що навколишній світ починає сприйматися як

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

такий, де саме вони відіграють головну роль. І юні глядачі, особливо підлітки (саме через особливості цього віку), легко занурюються у створений телебаченням віртуальний світ. Головні чинники, що актуалізують прихований в таких фільмах деструктивний потенціал і роблять їх особливо небезпечними, а саме: надмір цих фільмів на телевізійних екранах; динамічний, захоплюючий, такий, що не спонукає до роздумів, сюжет; доступність.

Отже, фільми з елементами насильства й «агресивної» еротики можна кваліфікувати як «соціально небезпечні» і щодо їхнього змісту, і через надмірну кількість їх у телевізійному ефірі. Вони чинять деструктивний вплив на психіку дітей, а особливо підлітків, актуалізуючи неприродні для них переживання. Водночас постійна демонстрація цих фільмів обмежує природні, вікові інтереси дітей, майже не залишаючи їм щодо цього будь-яких альтернатив. Через надмір на телевізійних екранах бойовиків і молодіжних еротичних фільмів та захоплюючі сюжети цих фільмів вони легко й безпроблемно оволодівають увагою юних глядачів.

За допомогою такого ефективного засобу впливу як телебачення, штучно вживлюються у дитячу культуру цінності дорослого світу, неприродні для дітей стереотипи поведінки. Навіть прості житейські спостереження показують, що за останні роки світоглядні настанови молоді набули помітних змін. Та якщо посилення на житейські спостереження ще можна назвати упередженим ставленням до сучасної молоді, то аналіз даних офіційної статистики з цієї проблеми не залишає жодних ілюзій, оскільки аргументовано доводить збільшення кількості неповнолітніх, які вступають у сексуальні стосунки у 10 - 11 років; поширення серед підлітків хвороб, що передаються статевим шляхом; зростання кількості вагітностей і абортів серед неповнолітніх дівчат тощо.

Психологи і психіатри все частіше наголошують на тому, що сучасні підлітки стають «телеспрямованішими». Це виявляється в їхній жорстокості, ворожості, байдужості до людей, нечутливості до чужого болю. Основними негативними ефектами впливу агресивного телебачення є:

- наслідування дітьми асоціальної (кримінальної) поведінки кіно героїв;
- штучне «дороблення» та рання сексуалізація дітей;
- формуванні у дітей викривлених світоглядних цінностей та настановлень; зменшення пізнавальних інтересів, інертність

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

(«лінивість») психіки; «наркотизація» дитячої аудиторії, відволікання дітей від реального життя, дитячих обов'язків, навчання та перенесення у віртуальний світ телефантазій

Отже, потрібно також зазначити, що нині в Україні про соціальну відповідальність телебачення перед суспільством, особливо перед зростаючими в цьому суспільстві дітьми, говорять дуже багато. Протягом кількох останніх років ухвалено законодавчі акти, які мали б регламентувати це питання, однак вони майже не виконуються. В зв'язку з цим значна частина розгубленої громадськості, якій небайдужі майбутнє країни й молоді, що в ній зростає, продовжує наполягати на посиленні жорсткого державного контролю за обігом відповідної інформації.

Однак заборонні заходи не гарантують того, що заборонене явище зникне, і це вимагає поглибленого психологічного аналізу та подальшого пошуку шляхів запобігання негативного впливу телебачення на психіку дитини.

Список використаних джерел

2. Щетиніна О. Жорстокість і насильство на екрані руйнують дитячу психіку. // Сільська школа. – 2005. – 3 сер. (№ 29–30).
3. Гнезділова М. Спілкування та поведінка підлітків // Підліток: як йому допомогти. – К.: Ред. загальнопед. газет, 2004. - Б-ка „Шк. світу”.
4. Ліщинська О. Деструктивний вплив інформаційного простору // Психолог. - 2006 – № 7 (лютий).
5. Петрунько О. Агресивне телебачення та його деструктивний потенціал // Освіта і управління. – 2004. – Т.4. – № 3–4.
6. Сенченко М. Четверта світова „інформаційно–психологічна” війна // Вісник книжкової палати. 2006 - № 1.

УДК 37.048.4:613.8:159.92-053.6

ПРОФЕСІЙНІ ІНТЕРЕСИ ЯК КОМПОНЕНТ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ

Галабурда Лідія, студентка РДГУ

Науковий керівник: **Созонюк О.С., к. психол. н., доц.**

В умовах нової соціальної реальності знайти своє місце у суспільстві дуже складно. Життєвий шлях, як відомо, не є лише траєкторією приватного життя окремої особистості, а й окреслює і творчий, самостійний внесок в історію суспільства. Проблема